

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.06.1973, sp. zn. 5 Cz 23/73, ECLI:CZ:NS:1973:5.CZ.23.1973.1

Číslo: 32/1974

Právní věta: Jednoroční lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody podle ustanovení § 263 odst. 3 zák. práce nezačne běžet dnem, kdy byla organizaci příslušným státním orgánem uložena pokuta za zaviněné porušení povinností jejího pracovníka, nýbrž teprve dnem, kdy organizace pokutu uhradila.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 15.06.1973

Spisová značka: 5 Cz 23/73

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Lhůty, Náhrada škody zaměstnancem, Promlčení

Předpisy: 65/1965 Sb. § 172
§ 263 ods. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 32/1974 sb. rozh.

Jednoroční lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody podle ustanovení § 263 odst. 3 zák. práce nezačne běžet dnem, kdy byla organizaci příslušným státním orgánem uložena pokuta za zaviněné porušení povinností jejího pracovníka, nýbrž teprve dnem, kdy organizace pokutu uhradila.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 15. 6. 1973, [5 Cz 23/73](#))

Žalující organizace se domáhala proti žalovanému náhrady škody v částce 7200 Kčs s přísl. Škoda mu vznikla tím, že rozhodnutím ONV v B. z 27. 5. 1969 byla uložena jejímu odštěpnému závodu č. 14 pokuta v částce 50 000 Kčs za porušení předpisů o vodním hospodářství. Uvedené rozhodnutí bylo rozhodnutím Severomoravského KNV potvrzeno. Dne 30. 7. 1969 žalující organizace uloženou pokutu zaplatila. Poněvadž má za to, že škodu zavinil žalovaný tím, že nečinil opatření, aby nedošlo ke znečištění vod, požaduje po něm náhradu v uvedené výši podle ustanovení § 172 a § 179 zák. práce v rozsahu trojnásobku jeho průměrného výdělku.

Žalovaný namítal, že škodu nezavinil, a v průběhu řízení před soudem prvního stupně uplatnil také promlčení nároku s odůvodněním, že žalující organizaci bylo rozhodnutí KNV doručeno dne 22. 7.

1969, při čemž žaloba byla podána teprve dne 24. 7. 1970.

Okresní soud v Bruntále rozsudkem žalobu zamítl, neboť dospěl k závěru, že žalující organizaci vznikla škoda již doručením citovaného rozhodnutí KNV, když neměla již možnost dosáhnout změny tohoto rozhodnutí.

Krajský soud v Ostravě rozsudek soudu prvního stupně potvrdil v podstatě z týchž důvodů. Podle názoru soudu druhého stupně žalobce v době po doručení rozhodnutí KNV nemohl mít pochybnosti o výši majetkové újmy a již tehdy mu byla známa výše škody. Poněvadž věděl také o odpovědnosti žalovaného, počala jednoroční promlčecí doba běžet dnem 23. 7. 1969. Jestliže žaloba byla podána u soudu 24. 7. 1970, stalo se tak po uplynutí promlčecí doby.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedenými rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Žalující organizace uplatnila nárok na náhradu škody podle ustanovení § 172 zák. práce s odůvodněním, že žalovaný jako její pracovník způsobil škodu zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů. Vzhledem k námitce žalovaného, že nárok žalobce je promlčen, správně se oba soudy dovolávaly ustanovení § 263 odst. 1 a 3 zák. práce, podle něhož činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků jeden rok. Jednoroční lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody počíná běžet ode dne, kdy se poškozený doví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nesprávně si však soudy obou stupňů vyložily pojem škody ve smyslu příslušných ustanovení obsažených v hlavě osmé zákoníku práce.

I když zákoník práce nepodává bližší definici náhrady škody, je třeba vycházet z toho, že škodou je taková majetková újma, která je objektivně vyjádřena penězi. Škoda tedy znamená zmenšení majetku poškozeného.

V projednávané věci ke zmenšení majetkové podstaty žalující organizace nemohlo dojít již okamžikem, kdy bylo pravomocně rozhodnuto o uložení pokuty, nýbrž teprve tehdy, kdy z majetkových prostředků organizace byla pokuta uhrazena příslušnému okresnímu národnímu výboru. Samotný závazek, i když je vykonatelný, nemůže být škodou ještě před jeho splněním už také proto, že není jisto, zda k majetkové újmě vůbec dojde.

Žalující organizaci byla uložena pokuta podle vládní vyhlášky č. 120/1966 Sb. o ukládání pokut za porušování povinností stanovených k ochraně vod před znečišťováním. Za podmínek ustanovení § 8 této vyhlášky může vodohospodářský orgán národního výboru nebo příslušný ministr uloženou pokutu mimořádně snížit. Rovněž podle ustanovení vyhlášky ministerstva financí č. 104/1966 Sb. o správě národního majetku mohlo po uložení pokuty dojít k upuštění od vymáhání této pokuty např. za podmínek § 20 odst. 2 této vyhlášky. Za těchto okolností není správné ani tvrzení v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, že žalující organizace nemá již žádných jiných možností, jimiž by mohlo dojít ke změně rozhodnutí o uložení pokuty, pokud bylo pravomocně rozhodnuto příslušným KNV.

Žalující organizace mohla tedy žalovat svého pracovníka o náhradu škody teprve tehdy, až sama splnila svůj závazek vůči okresnímu národnímu výboru. Bylo-li zjištěno, že organizace pokutu zaplatila 30. 7. 1969 a žalobu u soudu podala 24. 7. 1970, stalo se tak před uplynutím jednoroční lhůty stanovené v § 263 odst. 1 a 3 zák. práce, a proto z důvodů promlčení neměla být žaloba zamítnuta.

Poněvadž oba soudy zaujaly odlišný právní názor a v důsledku toho nesprávně rozhodly, porušily

zákon v ustanovení § 263 odst. 1 a 3 zák. práce.